

VALTIONEUVOSTON ASETUS KAUPALLISEN KALASTUKSEN
KIINTIÖJÄRJESTELMÄSTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN
MUUTTAMISESTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Ehdotetaan, että valtioneuvosto antaisi asetuksen, jolla muutettaisiin kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmästä annettua valtioneuvoston asetusta (1050/2016). Asetuksella tarkennettaisiin pienimuotoisen silakan trooli- ja rysäkalastuksessa sallittuja saalismääriä, suurennettaisiin Pohjanlahden silakan erillistä kalastuskiintiötä sekä vahvistettaisiin troolikalastuskielto Suomen aluevesille Selkämerellä silakan kutuajan rauhoittamiseksi toukokuun 25 päivästä kesäkuun loppuun. Lisäksi täydennettäisiin neuvoston asetuksella vahvistettua pelagista troolikalastuskieltoa Suomenlahdella, Saaristomerellä ja Pohjoisella Itämerellä. Asetuksen muutos ehdotetaan tulevan voimaan 4 päivänä toukokuuta 2024.

PERUSTELUT

1. Tausta ja ehdotus

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallista täytäntöönpanoa koskeva laki (1048/2016) astui voimaan 12.12.2016. Sen nojalla annettiin valtioneuvoston asetus (1050/2016) kaupallisen kalastuksen kiintiöjärjestelmästä. *Täytäntöönpanolaissa* on valtuudet valtioneuvoston asetusten antamiseksi lain täydentämiseksi tarpeellisilla säännöksillä.

Asetuksen 13 §:n mukaan kaikki kaupalliset kalastajat saavat myös ilman toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä kalastaa Pohjanlahdella rysällä 20 tonnia silakkaa vuodessa. Troolilla saa pyytää saman määrän silakkaa ja enintään viisi tonnia kilohailia vuodessa, mutta vain kokonaispituudeltaan alle 12 metrin pituisilla kalastusaluksilla (rannikkoalus). Tämä koskee sekä sellaisia kaupallisia kalastajia, joilla on käyttöoikeutta ja/tai toimijakohtaisia kalastuskiintiöitä että sellaisia, joilla näitä ei ole.

Itämeren päältäan ja Suomenlahden silakan kiintiöalueella tätä järjestelyä muutettiin vuonna 2022 niin, että kaupalliset kalastajat saavat kalastaa rysällä tai alle 12 metrin pituisella troolialuksella enintään viisi tonnia vuodessa. Tämä pienennys oli tarpeen tehdä, koska Suomen kyseinen silakkakiintiö vuodelle 2022 pienentyi 45 prosentilla vuodesta 2021 ja kiintiö rajoitti jo merkittävästi kalastusta. Vuonna 2023 Itämeren päältäan ja Suomenlahden silakan 450 tonnin erilliskiintiöstä käytettiin noin 76 tonnia ja Pohjanlahden silakan 500 tonnin erilliskiintiö ylittyi kokonaiskäytön ollessa noin 649 tonnia.

Vuonna 2024 Suomen Pohjanlahden silakkakiintiötä pienennettiin 31 prosentilla verrattuna vuoteen 2023. Ottaen huomioon erilliskiintiöiden hyödyntämisen ja sen, että silakan kiintiöt ovat niukat aiempaan hyödyntämiseen nähden molemmilla silakan kalastuskiintiöalueilla, on perusteltua yhdenmukaistaa pienimuotoisessa kalastuksessa

sallittuja saalismääriä siten, että ne muutetaan kymmeneksi tonniksi molempien silakkakiintiöiden osalta.

Edellä esitetyistä seikoista johtuen myös asetuksen 6 §:ssä olevaa Pohjanlahden silakan erillistä kalastuskiintiötä on tarpeen suurentaa. Tätä koskeva kiintiömäärä saadaan Suomen Atlantoskandisen sillikiintiön vaihdossa saadulla Pohjanlahden silakan kiintiömäärällä.

Asetukseen on lisäksi tarpeen lisätä uusi 13 a §, jolla toimeenpantaisiin Ruotsin kanssa osana maatalous- ja kalastusneuvoston ratkaisua Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2024 sovittu lausuma. Lausumassa todetaan, että kalojen kutuparvien ja niiden vaellusta tuetaan kieltämällä troolikalastusta Selkämeren aluevesillä (osa-alue 30) 25.5.-30.6.2024. Lausumassa katurauhoitusta ei ulotettu koskemaan Perämerta, koska silakan troolikalastusta harjoitetaan siellä vain vähäisessä määrin.

Lisäksi neuvoston asetukseen 2023/2638 Itämeren kalastusmahdollisuuksista sisältyy 8 artiklan säännös siitä, että silakan kutuajan rauhoittamiseksi pelaginen (välivedessä harjoitettava) troolikalastus kielletään Suomenlahdella ja Pohjoisella Itämerellä ml. Saaristomeri ja Ahvenanmeri (osa-alueet 29 ja 32) koko toukokuun ajan 2024. Kyseistä kieltä on tarpeen täydentää kansallisesti pohjatroulauseuksen osalta siten, että säännökset yhdessä kieltäisivät kattavasti silakan ja kilohailin troolikalastuksen toukokuussa, mikä oli neuvoston päätöksen tavoitteena.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

6 § Erilliset kalastuskiintiöt

Asetuksen 6 §:llä on varattu Suomen kalastuskiintiöistä kaupallisille kalastajille erilliset kalastuskiintiöt pienimuotoiseen 13 §:ssä tarkoitettuun trooli- ja rysäkalastukseen sekä muun kalalajin kuin silakan tai kilohailin kaupallisessa kalastuksessa saatavia silakan ja kilohailin sivusaaliita varten.

Pohjanlahden silakan erillisen kalastuskiintiön 500 tonnin määrä ei vuonna 2023 (saalis 649 tonnia) riittänyt edellä tarkoitettuja saaliita varten. Tämän vuoksi kiintiön määrää ehdotetaan nostettavan 250 tonnilla siten, että se yhdessä 13 §:ssä ehdotetun rajoituksen kanssa riittäisi myös tilanteessa, jossa siihen kohdistuu aiempaa suurempi kiinnostus. Nostoon tarvittava kiintiömäärä on 25.4.2024 vaihdettu Suomelle (Atlantoskandinen silli (121 tonnia) Ruotsille ja Suomelle Pohjanlahden silakkaa (270 tonnia, josta n. 16 tonnia kuuluu Ahvenanmaalle)).

Suomenlahden ja Itämeren päältäan silakan osalta 450 tonnin erillisen kalastuskiintiön määrä oli riittävä (saalis 76 tonnia). Tätä määrää ei siten ole tarpeen muuttaa, vaikka saalistaso nousisikin.

13 § Pienimuotoinen silakan ja kilohailin trooli- ja rysäkalastus

Nykyisen pykälän 1 momentissa määrätään, että kaupallinen kalastaja saa kalastaa rysällä vuosittain enintään 20 tonnia silakkaa Pohjanlahden 6 §:n mukaisesta erillisestä kalastuskiintiöstä. Pykälän 2 momentissa määrätään, että kaupallinen kalastaja saa kalastaa troolilla kokonaispituudeltaan alle 12 metrin pituisella kalastusaluksella vuosittain saman määrän silakkaa.

Momenteja on tarpeen harmonisoida ja muuttaa siten, että kaupalliset kalastajat saisivat kalastaa rysällä tai alle 12 metrin pituisella troolialuksella enintään kymmenen tonnia silakkaa vuodessa sekä Pohjanlahden että Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan erillisestä kalastuskiintiöstä. Näin pyrittäisiin yhdenmukaistamaan pienimuotoisen kalastuksen edellytyksiä koko rannikkoalueella.

Pienimuotoisen kalastuksen saalismäärän pienentäminen on välttämätöntä Pohjanlahden silakkakiintiön osalta, koska kuluvalle vuodelle Suomen Pohjanlahden silakkakiintiötä pienennettiin 31 prosentilla 45 092 tonniin, joka on jo merkittävästi pienempi kuin Pohjanlahdelta vuonna 2023 saatu silakkasaalis (55 693 tonnia). Jos kaikilla kaupallisilla kalastajilla olisi myös tulevan kesän kalastuskaudella rysällä ja alle 12 metrin troolialuksella oikeus kalastaa 20 tonnia silakkaa, nämä kumuloituvat saaliit voisivat kiristyneessä kiintiötilanteessa ylittää huomattavasti niille erillisellä kalastuskiintiöllä varattavan 750 tonnin määrän.

13 a §

Troolikalastuksen kieltö vuonna 2024

Asetukseen on tarpeen lisätä uusi 13 a §, jolla toimeenpantaisiin Ruotsin kanssa osana maatalous- ja kalastusneuvoston ratkaisua Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2024 sovittu lausuma. Lausumassa todetaan, että kalojen kutuparvia ja niiden vaellusta tuetaan kieltämällä troolikalastusta vuonna 2024 Selkämeren aluevesillä (osa-alue 30) 25.5.-30.6. Tätä koskeva määräys muodostaisi pykälän 1 momentin.

Tämän lisäksi neuvoston asetukseen 2023/2638 sisältyy 8 artiklan säännös siitä, että silakan kutuajan rauhoittamiseksi kalastus pelagisella troolilla kielletään Suomenlahdella ja Pohjoisella Itämerellä ml. Saaristomeri ja Ahvenanmeri (ICES osa-alueet 29 ja 32) koko toukokuun ajan 2024. Etelä-Itämerellä kieltö kattaa huhtikuun ja keskisellä Itämerellä huhtikuun puolivälistä toukokuun puoliväliin.

Suomen kansallisilla toimilla on syytä täydentää neuvoston asetuksen 8 artiklaa siten, että pelagisten troolien lisäksi myös pohjatroolien käyttö tulee yksiselitteisesti kiellon piiriin. Neuvoston ja Euroopan parlamentin asetuksen 1241/2019 6 artiklassa on määritelty, että *pelagisella troolilla tarkoitetaan troolia, joka on suunniteltu ja varustettu toimimaan välivedessä ja että pohjatroolilla tarkoitetaan troolia, joka on suunniteltu ja varustettu toimimaan merenpohjassa tai sen lähellä.*

Suomen troolikalastuksessa kohdelajina on useimmiten silakka, joka erityisesti talven aikana pyydetään pohjan läheltä pohjatrooleilla. Muilla Itämeren merialueilla kohdelajina on useimmiten kilohaili, joka pyydetään välivedestä, joten tämä tarve neuvoston asetuksen täydentämiseen koskee erityisesti Suomea. Neuvoston päätöksen tavoitteena oli kieltää silakan ja kilohailin kaikenlainen troolikalastus silakan kutuajan rauhoittamiseksi.

Neuvoston asetuksella vahvistettua pelagista troolikalastuskieltoa täydentävä pohjatroolauskieltö Suomenlahdella, Saaristomerellä ja Pohjoisella Itämerellä määriteltäisiin koskemaan Suomessa rekisteröityjä kalastusaluksia, koska Suomi voi yhteisen kalastuspolitiikan perusasetuksen 1380/2013 19 ja 20 artiklan perusteella kieltää omien kalastusalustensa toiminnan aluevesillä tai talousvyöhykkeillä, muttei muiden jäsenvaltioiden kalastusalusten toiminnan Suomen talousvyöhykkeellä. Tämä täydentävä pohjatroolausta koskeva kieltö muodostaisi pykälän 2 momentin sisällön.

3. Voimaantulo

Asetuksen muutos ehdotetaan tulevan voimaan 4 päivänä toukokuuta 2024.

4. Esityksen vaikutukset

Kaupallisten kalastajien osalta muutos heikentäisi mahdollisuuksia pienimuotoiselle Pohjanlahden rysä- ja troolikalastukselle, jota harjoitetaan ilman toimijakohtaista kalastuskiintiötä tai sen lisäksi. Vuonna 2023 tällaista silakkasaalista ilmoitti 60 kaupallista kalastajaa, joista 47:llä rysäkalastajalla ei ollut toimijakohtaista kalastuskiintiötä Pohjanlahden silakkakiintiöstä. Muutos puolittaisi silakan toimijakohtaista kalastuskiintiötä vailla olevien kaupallisten kalastajien kalastusmahdollisuudet.

Suomenlahden ja Itämeren päältäan silakkakiintiön osalta pienimuotoisen kalastuksen määrän nostaminen viidestä tonnista kymmenen tonniin mahdollistaa samalla joidenkin kaupallisten kalastajien saalismäärän nostamisen yhdenvertaiselle saalistasolle Pohjanlahden kanssa.

Silakkakantojen heikon tilan vuoksi on tarpeen ryhtyä toimiin, joilla tuetaan silakan kutuparvien muodostumista ja niiden vaelluksen ja kudun onnistumista sekä pyritään edistämään suurten vuosiluokkien syntymistä. Tämä tukisi silakkakantojen vahvistumista, joka puolestaan johtaisi suotuisampaan tieteelliseen neuvon ja suurempiin kalastusmahdollisuuksiin.

Vuonna 2024 silakan kalastusmahdollisuudet ovat niin rajoitetut, että troolikalastuskiellon Selkämeren aluevesillä toukokuun 25 päivästä kesäkuun loppuun ei arvioida aiheuttavan merkittäviä menetyksiä troolikalastusyrietyksille, joiden kalastus olisi siinä vaiheessa kiintiörajoituksista johtuen muutenkin vähenemässä. Sen sijaan rysäkalastajat saattavat saada parempia silakkasaaliita, kun silakan kutuparvia ei ole häiritty intensiivisellä ja rannikonläheisellä troolikalastuksella. Ruotsalaisilla kalastusaluksilla on normaalisti pääsy Suomen aluevesille neljän merimailin etäisyydellä perusviivasta, joten tämä rajoitus koskisi myös niitä. Vastavuoroisesta troolikalastuskiellosta Ruotsin vesillä on sovittu Ruotsin kanssa lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa.

Suomalaisia kalastusaluksia koskeva täydentävä pohjatroolauksen kieltö osa-alueilla 29 ja 32 varmistaisi silakkakannan tavoitellun kuturauhoituksen toteutumisen. Tämänkään kiellon ei arvioida aiheuttavan merkittäviä menetyksiä troolikalastusyrietyksille, koska pienen kiintiön vuoksi toimijakohtaiset kalastuskiintiöt eivät riitä koko vuodelle.

Selkämeren troolikalastuskiellon vaikutukset maivan eli merimuikun troolikalastukseen ovat marginaaliset, koska sitä harjoitetaan valtaosiltaan Perämerellä ja kalastuskausi ajoittuu syys-lokakuuhun. Tehdyn selvityksen mukaan Pohjanlahden silakan erilliskiintiöstä pienimuotoiselle kalastukselle sallitun saalismäärän vähentäminen 20 tonnista kymmenen tonniin ei myöskään vaikuttaisi maivan pienimuotoiseen troolikalastukseen.

5. Lausunnot

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: Ympäristöministeriö, Varsinais-Suomen ja Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Luonnonvarakeskus, Metsähallitus, Suomalais-ruotsalaiselle rajajokikomisio, Suomen Ammattikalastajaliitto, Kalatalouden Keskusliitto, Suomen Kalakauppiasliitto, WWF Suomi sekä Suomen Luonnonsuojeluliitto.

Lausuntoja saatiin 13 taholta. Lausunnoissa valtaosin kannatettiin ehdotettuja muutoksia. Monet tahot ehdottivat, että pienimuotoisen silakan kalastusta rajoitettaisiin ehdotettua vähemmän, jotta pienimuotoisen rannikkokalastuksen vaikea tilanne otettaisiin huomioon. Eräät tahot ehdottivat, että troolikalastuksen kieltämisestä Suomenlahden ja Saaristomeren aluevesillä kesäkuussa luovuttaisiin, koska alkuvuoden kalastuskausi on keskimäärästä huomattavasti pidemmän jääkauden vuoksi jäämässä lyhyeksi ottaen huomioon neuvoston asetuksella 2023/2638 asetetun toukokuuisen troolikalastuskiellon. Tulkintakysymysten välttämiseksi ehdotettiin, että tämän pelagisen troolikalastuskiellon tulisi kattaa kaikenlainen troolikalastus. Toisaalta esitettiin myös toive pienimuotoisen troolikalastuksen mahdollistamista toukokuussa itäisellä Suomenlahdella. Näkemykset lohien jokikalastukseen tarkoitettujen tunnisteiden jakamisenetelyistä olivat erisuuntaiset, ehdotusta merkintätunnisteiden määrien rajoittamisesta vastustettiin sekä toisaalta pidettiin riittämättöminä.

Tämän mukaisesti asetusta on tarkennettu niin, että Pohjanlahden silakan erillinen kalastuskiintiö nostetaan 250 tonnilla 750 tonniin ja silakan pienimuotoisen kalastuksen sallitut saalismäärät asetetaan yhdenvertaisesti molempien kiintiöiden osalta kymmeneen tonniin. Lisäksi täydennettäisiin neuvoston asetuksen troolikalastuskieltoa siten, että kiello kattaisi myös silakan troolauksen pohjalta tai pohjan läheltä ja estäisi näin kiellon tarkoituksen kiertämisen. Tämä on tärkeää osoittaaksemme Suomen sitoutumisen yhteisiin kalastusrajoituksiin tulevissa neuvotteluissa komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa liittyen silakan kalastuksenjärjestelyihin. Lisäksi luovutaan Itämeren pääaltaalle ja Suomenlahdelle ehdotetusta kesäkuuisesta troolikalastuskiellosta. Itämerilohien kaupallista kalastusta jokialueilla koskeva pykälämuutos (merkintätunnisteiden määrän rajoittaminen) jätetään jatkovalmisteluun.